

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Натісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Жіноча просвіта.

(+) Анкета в справі жіночої освіти, про яку ми подали звістку в «Руслані» з 17. с. м., закінчила дня 16. с. м. свої наради. При 1-ій точці (нова організація і однообразність жіночої освіти) дійшла анкета до того вислідку, що було би вельми бажаним переведення нової організації нашого висшого жіночого образования і шкільництва в напрямі однообразности. При наміреній реорганізації належало би прийняти яко підставу укінчену V. класу народної школи (в Галичині є підставою укінчена IV. кл.), а наука мала би в жіночій середній школі простягати ся на шість літ аж до скінченого 17-го року життя. З тою середньою жіночою школою мали би бути злучені заводові курси для заводових і наукових цілій. Особливе значінє мала би наука новочасних язиків. Побічною цілію мало би бути приспособленє до заводового образования. Взагалі всі були тої думки, що число годин обовязкових предметів не повинно тижнево перевищати 24 до 25 і наука мала би відбувати ся перед полуднем. Тим способом уможливлено би на остатних роках громадне відвідуванє музеїв, фабрик, добродійних інститутів і т. д.

Обовязковими предметами мали би бути: релігія, викладова мова і література, новочасні мови (французка, англійська, евентуально і иньші); історія; географія з особливим узглядненєм економічної географії; науки природні в тісній звязи з вимогами життя; соматологія і гігієна; математика; геометрія; каліграфія. Надобовязковими предметами мали би бути: гімнастика (особливо ігри), спів, ручні роботи. Всі були тої думки, що бажаним було би установленє учительок в тих школах для світських предметів; але висловлено загально також погляд, що гармонійне співділанє обидвох полів в учительстві таких жіночих ліцеїв є вельми корисне, для того не мо-

жна виключати муштин від участі в тих школах.

Окрім кандидаток, що скінчили на основі свідочтва зрілости філософічні курси на університеті і осягнули кваліфікацію для шкіл середних або жіночих ліцеїв, належало би також такі узгляднити, когрі осягнули образование приватно або за границею (у Франції, Англії). В тім розуміню належить завести кваліфікаційні іспити для жіночих ліцеїв. На останку вказано на потребу реформи жіночих шкіл виділових. Міністер Гартель подякував цілій анкеті за її труд особливо-ж женщинам, що брали в ній участь, і висловив надію, що питанє нової організації висшого образования жіночого і шкільництва буде вдоволяючо розвязанє.

Додати ту мусимо, що Галичина має вже на основі красового шкільного закона таку організацію шкіл намірених анкетою під назвою жіночих ліцеїв — се шести-класові школи виділові. Дуже добре, що міністерство просвіти подумає о установленю іспитових комісій і заведе кваліфікаційні іспити, які будуть давати кандидаткам патент на учительки (зглядно учительів) таких шкіл. Небавом має появити ся міністерський рескрипт в тій справі.

ДО ПИСЬ.

III.

(Справа Федора Боцвінко в. Рокішук-Джоґлюк з Ясенова горішного).

(Далі).

У тім самім часі дав мені оден писар зі суду знати, що жид Мордко Райхман хотів бухтувати ся (інтабульовати ся І. П.) на мій ґрунт на 180 зр., котрі відкупив від моєї жінки ніби державу її за 3 роки. Але, каже писар, суд не позволив бухтувати ся. Я мав спокій. Аж десь так перед 2 роками у друге сапанє прийшов писар, жид-шандар, 4 жиди і 3 люди на мій ґрунт. Мене не було у хаті, я був у сестри і сюда прийшов шандар за мною і каже: іди,

розмикай хату. — На що я маю хату розмика-ти, у мене нема злодійщини. — Я прийшов тебе з хати вимітувати, каже шандар. — Шандари, кажу, не до того, аби людей з хати вимітувати, — а він з баґнетом три рази нагнав ся до моїх грудий, «зараз тя пробю», каже. Шандар опер баґнет мені до грудий у хаті, а річи мої виношували з кліти, і у мене пропало тоди багато річий через те, що шандар приложив мені баґнет до грудий. Ого! як би татко наш (монарха І. П.) знав, як деякі шандари з Гуцулами ся обходять?! З крадених річий пізнав я протичку з ландушком у Федора Тафійчука, котрий тоди там не був. Річи мої віметали на сестринку царинку. Доки мене з хати не віметали, доти я і не догадувавсь, що мене таке нещастє посяде, бо від рекурсу моєї жінки ді Львова, не мав я нічого з суду. Аж коли мене жид віметав з хати, тогдивилітало до мене і по 15 кавалків зі суду нараз. Коли доти ішли до мене які форлядунки, то підписував їх за мене хіба вольний, бо я був далеко за роботами. На се я пішов до адвоката Ільницького в Коломиї, але він хотів 100 зр. від мене за письмо тож я пішов до Вільковського (адвоката в Коссові) і він зробив оборону за 10 зр., але з тої оборони не було жадної познаки. Був я і у адвоката Окуньовского в Городенці, там застав я у него повну хату жидів. Він казав мені з жидами ся лагодити, — він за нами не стоїть!

Як мене з ґрунту за напасть через Окомана вигнали, взяв я собі трех людей: Івана Михайлюка, Дмитра Марусяка і Павла Словака і я давав жидови 250 зр., аби мені з ґрунту уступив ся. Тоді я не був ще так обідраний як тепер, а жид хотів 450 зр. (Суд затвердив ліцитацію під 30/9 1895 ч. 6188 за 200 зр., а виклична ціна була 501 зр. І. П.)

Подавав мене тесть у напасть за якусь теллицю. Справа була у Окомана. Я хотів присягнути, що то жива напасть, але Окоман каже, не вільно присягати, лише заплати. (Ореченє з 30/1 1890 ч. 12.942. Сю претенсію спродав Лукен Данилюк, тесть покривдженого, на Мордка Райхмана і суд в Жабю прийняв 30/8 1895 ч. 4.307. І. П.)

26

ГЕНРИК ІБЗЕН.

Як ми мертві воскреснемо.

(Далі).

ПРОФЕСОР РУБЕК

пристрасно.

Я вірю в се! І знаю се! Тепер, коли я віднайшов тебе знов —

ІРЕНА.

— відроджену —

ПРОФЕСОР РУБЕК.

— і роз'яснену!

ІРЕНА.

Лише відроджену, Арнольде. Не роз'яснену. Він перескажує до неї по камінях потоку.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Де ти була цілу днину, Ірено?

ІРЕНА

вказує в далек.

Гень далеко, на великих полях смерти.

ПРОФЕСОР РУБЕК

зміняє тему розмови.

Ти не маєш, як бачу, нині зі собою своєї приятельки.

ІРЕНА

усміхаєть ся.

Моя приятелька дозирає мене однак мимо сього добре.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Справді?

ІРЕНА

роззираєть ся трівожно докола себе.

Будь певний про се. Де я лише йду і стою. Ніколи мене не спускає з очий, —

шепче

— а я убю її колись гарним ранком.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Ти мала би охоту?

ІРЕНА.

З цілого серця. Якби я найшла лише нагоду.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Ізза якої се причини?

ІРЕНА.

Бо вона відьма.

тявмишо

Подумай собі, Арнольде, — вона змінила се в мою тїнь!

ПРОФЕСОР РУБЕК

стараєть ся успокоїти ві.

Ну, ну, — тїнь мусимо прецінь всі мати.

ІРЕНА.

Я є своєю власною тїню.

сильно.

Не розумівш мене?

ПРОФЕСОР РУБЕК

пригноблений.

Так, так, Ірено, розумію тебе.

Сїдав на камени над потоком. Вона стоїть за ним, оперта на стїни скали.

ІРЕНА

по звилі.

Чому сидиш і відвертаєш від мене свої очі?

ПРОФЕСОР РУБЕК

тихо, потрясає головою.

Я не сьмію — не сьмію дивити ся на тебе.

Жид (Мордко Райхман) поклав у мою хату Мих. Михайлюка, любаса моєї жінки, того самого, що пробив мені руку. Він є богач, має свою жінку і велике господарство; він вже сидів в криміналі за убієство. Сів він у мою хату, аби пльондрувати, бо же він має велике господарство. Він спалив 4½ морга мого ліса, молоднику і утяв 200 штук грубого ліса. Я газдував добре і кохав ліс, а ту побійця-розпустник за пусто-дурно збиткує мою працю. Коли я ішов до Відня, — а ходив туди 5 разів, — вліз той Мих. Михайлюк у мою хату, зрабував її, а потому казав, що хата була розімкнена. Як обрабував мою хату, закликав собі другої днини трех свідків Дм. Стефлюка, Івана Гаврилюка і Максима Мельничука, що ніби то нічого нема в хаті. Але я маю свідків Проця Ватучека і Дм. Данилюка, котрі виділи, а властиво чули, як Мих. Михайлюк розбивав замки у моїй хаті. Та що з того! Але я не міг просити ся права. *Бідного, обрабованого чоловіка вирядили по право до Відня*, — хоча я там уже 5 разів був. Оногди (10/2 1900 І. П.) ходив я до начальника суду в Жабю скажити ся, що я пізнав річи, котрі мені попропадали, коли мені шандар припер багнет до грудий, а за той час брали мої річи з кліти. Начальник (судовий) каже: се до мене не валежить, а до карного суду. Я пішов туди, а карний сендзя каже: пропало! (ов! без доходження? І. П.). А писар его, відай жид, прогнав мене з канцелярії: *іди! іди до Відня — з Паною Богом!* Я такий збіджений чоловік, що лише душа в мені теліпає ся, тільки через встид не ходжу за прошенням хлібом, потямивши злодійщину з мого маєтку, мусів шукати аж у Відни свого права!

(Далі буде).

Клопоти Англії.

Полуднево-африканська війна зближає ся скорим кроком до кінця. Боєри віддають міста в руки Англіїців без вистрілу, а самі кофають ся з поспіхом, подібним до втечи, в глибину краю, поза ріку Валь в гористий край Трансвалю. На полудни заняв Роберте серце Оравії, єї столицю Кронштад, на заході освобождено Мафекінг від північної облоги боєрских війск. Генерал Булер, якого над Тугелею так довго здержували побідоносно, тепер в скорих походах зближає ся до Робертеа, аби з ним злучити свої сили в одну могучу армію. Чому Боєрів так нагло опустила відвага, тяжко збагнути. Военних сил боєрских не знає нікто, бо они таять ся з числом і побутом своїх военних колюми. Бути може, що в тій утечи лежить якийсь підступ, котрим хочуть звабити англійські війска в глибину краю. Але се не конче безпечна гра, бо лорд Роберте посуває ся обережно, забезпечуючи собі плечи та довіз провіанту. Вправді се забезпечене зменшає конечно его армію, але та все таки є досить могучою, щоби мати величезну перевагу над боєрскими силами. Отже

найправдоподібнішим є, що межі Боєрами запанувала знеохота до безвихідної війни, а надіючи ся на інтервенцію сполучених Держав Америки, кофають ся на разі, аби лише зискати час.

Однак для Англії виростає з другої сторони немале небезпеченство. Ще з початком полуднево-африканської війни славили Англичани свої кольонії, що в почутю єдности велико-французської імперії, доставили їм обої збрійні сили для веденя війни. Тепер жеж прибули до Лондону делегати з Австралії і в імени тамошних кольоній привезли проєкт на утворене «Сполучених Держав Австралії». Делегати звернули ся по апробату свого проєкту до лондонського парламенту, але поставили квестию так остро, як свого часу американські Сполучені Держави. Презес австралійської делегації Бартон заявив з гори, «що не може бути бесіди про жадні племенні сентименти там, де розходиться ся о материяльні інтереси. Австралія — се не Трансваль, а єї населенє не Боєри. Она не позволить мішати ся до єї внутрішних діл. Австралія буде разом з Англичанами співати патріотичні пісні, але коли-б хто хотів нарушити єї самостійність, то почує як стій пильну пісню. Ми привезли проєкт організації австралійських держав, випрацюваний вибраними до сего людьми нашим населенєм і затверджений сим населенєм. Тому що стоїмо в союзі з Англією, хочемо сей союз підтримати, о скілько вимагають сего наші інтереси, та віддаємо наш проєкт лондонсько-парламентови, щоби его затвердив, се значить, в імени Англії прийняв сей контракт, який ми уложили. Можуть его прийняти, або відкинути — як Англії подобає ся, але жадних змін в проєкті, які зменьшали би нашу самостійність, не вільно робити. Воля нашої людности, се найвища воля в сій справі. Австралія дбає передовсім про свої власні інтереси, а остати в звязи з Британією хоче лише для того, що уважає се вигідним для себе».

На сим проєктом веде ся тепер пристрасна дебата в лондонським парламенті, але остаточно від сам буде мусів задзвонити в похоронні дзвони англійському всесвітньому імперіялізмови.

Рух в руских товариствах.

Господарске віче уряджене товариством «Сільський Господар» дня 16. с. м. в Білім Камени випало дуже хорошо. Міщани і доокрестні селяни зібрали ся гуртом таким, що досить простора сала читальні не могла помістити учасників. Тому учасники густо облягли всі вікна, щоб хоч почути печувану ними «науку о господарстві». На жаль, наша сметанка суспільна не дуже то пописала ся, хоч би для приміру: явило ся лише 6 священиків, між тими 3 референтів і місцевий душпастир. Гостий отже духовних мали ми аж двох: один репрезентант олеського — другий: золочівського деканата. Ми,

що правда, читали в «Ділі» велике славослове якогось дописувателя гербу «хвалимяроте» — та відав славослове се було — пустою фразою, бо показує ся, бо до сметани підійшла сирватка і зробило ся лихе підсметанє... В додатку се молодє товариство одним-одно руске господарске — подибує ся на кождім кроці з немилими пригородньками. Є в підсметаню такі бакцилі, що не лиш товариству не помагають, а єще шкодять. На пр.: один бакциль ширив поголоску, що віче се відложено на неділю; другий: що сей ярмарок (як-раз був се звичайний торг в Б. Камени) вигадав сам чорт — і завертав людий.

Ну годі... Погода хороша, село на селі — так близько одно другого, тай день не робучий тому то свьящеників не много, а народа вельми много на віче прибуло.

Віче розпочало ся промовою о. Т. Дуткевича, голови товариства, в котрій то промові представив нужду хліборобского стану та єї причини так обективні, як і субективні: доказав, що лиш наука і лучене ся в товариства можуть запобігти сій нужді.

Опісля викладав п. Петришин про плеканє худоби, даючи понятє, що не кожда рогата худоба заслугує на плеканє. Ясним викладом переплітаним веселими нагідними примірами удержував слухачів через цілу годину у веселім настрою і напруженій увазі.

Вкінци о. Цербовский з Кутів викладав о рільнім господарстві, іменно про плодозмін, про котрий наш селянин що-раз більше тратить понятє. О. прелегент на таблиці шематично показував, як легко може селянин перейти з триполевой господарки на шестипольову, вплітанєм коношпини, яку єще наш нарід так мало сів.

Всі виклади були переплітані ріжними інтерпеляціями зі сторони селян, як на пр. про стиранє паскудника у худоби; як сіяти просо, щоби не заростало; як і яких уживати штучних погноїв на сіножати, — на які то запитавя одержували вдоволяючі відповіді і поясненя. Народи протягнули ся до 8-ої год. вечером, тому відпав відчит о. Юл. Дуткевича про садівництво, про овочевий промисл, а голова товариства закінчив збори осторогою, щоби люди не купували штучних навозів у пїяких жидів-агентів, але щоби купували лиш в Народній Торговлі, або через тов. «Сільський Господар», котре вже сего року буде спроваджувати каїніт і томасину вагонами, а для своїх членів буде відпродувати без найменьшого зиску. Тому випадє штучний навіз у нас дешевше, як деінде, бо і транспорт вагоном дешевший і товариство не потребує оглядати ся на зиск, ані не поносить пїяких коштів «складового».

З окликом «Многая літа» в честь Цісаря розійшли ся вічевики вдоволені — але і здивовані, що не цькували тут на нікого, і що не було пїякої бесіди про йор і йори!

Учасник.

ІРЕНА:
Чомуж на раз не сьмієш?

ПРОФЕСОР РУБЕК.
Тебе мучить тїнь. Мене гризе сумління.

ІРЕНА
крикнула весело з пільгою.
Нарешті!

ПРОФЕСОР РУБЕК
схоплюєть ся.
Ірено — що се значить?

ІРЕНА
спинює його.
Лише тихо, тихо, тихо!
Віддихав глибоко і говорить якби увільнена від тяжкого удару.
Так. Тепер покинули мене, на сей раз. — Тепер можемо сідати і розмовляти як передше за жита.

ПРОФЕСОР РУБЕК.
Ах, коби то ми могли знов так!

ІРЕНА.
Сідай на своїм давнім місци, а я присяду ся сюди до тебе.
Він сїдав знов на камени, вона на друзім коло нього.

ІРЕНА
по хвилині мовчаня.
Тепер вернула я знов до тебе Арнольде з далеких, далеких країв.

ПРОФЕСОР РУБЕК.
Так, справді з подорожи, що трівала без кінця.

ІРЕНА.
Назад до свого пана і володаря.

ПРОФЕСОР РУБЕК.
До хати, що є нашою власною хатою, Ірено!..

ІРЕНА.
Чи ти вижидав мене як день, так ніч?

ПРОФЕСОР РУБЕК.
Якжеж я міг.

ІРЕНА
дивить ся в бік.
Ні, якжеж ти міг? Ти-ж не знав нічого.

ПРОФЕСОР РУБЕК.
Ти справді не по причині кого иньшого щезла тоді?

ІРЕНА.
Чи ж не могло се стати ся ізза тебе, — Арнольде!

ПРОФЕСОР РУБЕК
глядиць на неї неспівно.
Я не розумію тебе.

ІРЕНА.
Коли я служила тобі тілом і душею — і статуя була викінчена, — наша дитина, як ти називав її, тоді я зложила тобі у стіп найдорощу жертву, щезаючи сама на віки.

ПРОФЕСОР РУБЕК
клонить голову.
І сим ти зломала мов жите.

ІРЕНА
запалюєть ся нараз.
Як-раз сього я хотіла! Тобі не повинно було удати ся нічого більше, — коли ти сотворив ту одну нашу дитину.

ПРОФЕСОР РУБЕК.
Чи ти була тоді заздрісна?

ІРЕНА
холодно.
Радше ненавиділа.

(Далі буде).

3 Державної Ради.

Вчорашнє засіданє почало ся пів до 12 год. в полудне. Міністер просвіти Гартль відповідає на інтерпеляцію в справі забурень на віденьській університеті. Справа стане полагодженою вквортці з цілковитим збереженєм поваги університетских властей, тому міністер уважає невідповідним вмішувати ся вні у внутрішні діла університету. Відтак президент палати заявив, що коли ніхто не спротивить ся, він перекаже без першого читаня проєкти закона про спіритусовий контингент і девяти-годинний час праці, відповідним комісіям. Так також і стало ся. Слідують відчитуваня внесень та інтерпеляцій. Монотонне читанє тягло ся аж до год. 5 1/2. Тут забрав голос президент міністрів др. Кербер, щоби відповісти на кілька давнійших інтерпеляцій. Межи иньшими відповів на інтерпеляцію пос. Окуневского в справі самостійної гімназії в Коломиї і заявив, що отворене єї вже заряджено і наступить зі шкільним роком 1900/1901. При відповіді президента міністрів на інтерпеляцію пос. Коппа і Ноского в справі міських виборів у Відні, вибухнула буча межи інтерпелянтами а антисемітами. Після сего президент палати хотів замкнути засіданє, не назначаючи слідуючого, але пос. Кафтан вніє, щоби слідуюче засіданє відбуло ся ще нині. Се внесене перейшло на велику радість лівців, але Чехи відповіли: Щож вам прийде з того, будете слухати напий петицій.

Новинки.

— Засіданє філії «Просвіти» у Львові відбуде ся в четвєр днє 24. мая о 10. год. перед полуднем в комнаті Головного відділу «Просвіти» (Ринок ч. 10, пов. I). На порядку деннім справа просвітнього віча в Щиречині і справоздань відпоручників з просвітньо-економічного руху по читальнях «Просвіти» в львівськїм окрузі.

— 3 тов. «Просвіти». На засіданях Виділу того товариства в цьвітні полагоджено отсі справи: 1) Принято до відомости справозданє читальні «Просвіти» в Живачеві, пов. Городенка, та на предложеноє сеї читальні рішено видрукувати книгу касову для кас позичкових в числі 3,000 прим. Дальше прийнято справозданє читальні «Просвіти» в Гербутові, пов. Рогатин, в Новосіцї, пов. Заліщики, в Надтичах, пов. Жидачів, в Модрич, пов. Дрогобич, в Семигнові, пов. Стрий, в Сапогові, пов. Борщів; відтак справозданя читальні в Білявці, пов. Броди, в Олеску, пов. Золочів, в Хомяківці, пов. Товмач і в Білявничях, пов. Бучач; 2) О стипендію ім. Теодора Качала подало ся 12 петентів. Виділ поручив п. Дурбака, техайка і Ковбасу уч. VIII. класи гімназійальної в Перемишлі, прочих кандидатів уложено після кваліфікації і переслано о. Андрієви Качалі в Медиві до порішення; 3) Принято до відомости справозданє касира за I. чверть-рік 1900. Приходу було: з вкладок 4.705 К. 8 с., за книжки 2.164 К. і 57 с., разом 6.878 К. 65 с., а розходу 9.456 К. 84 с. З концерту внамять Шевченка приходу було 731 К. 50 с., розходу 407 К. 14 с., отже чистий дохід 324 К. 36 с. Половину чистого доходу відступлено «Боянови» у Львові, решту розділено: 100 К. на стипендію ім. Шевченка, а 62 К. 18 с. на руску бурєу ремісничо-промислову у Львові. О. Ал. Темницькому висказав Виділ подяку за заходи коло устроєня сего концерту; 4) Принято нових членів 128, а від початку 1900 р. 685.

— Подвійне скритоубійство. Вчєра вечером признав ся Бекерський в присутности комісаря і агентів поліційних, що убив сокирою Анастасию Войтуневу і 10-літню дівчину Юстину Сорочанку. Бекерський заявив, що причину до сего поступку дала Войтунева, бо домагала ся від него заплати 1 к. 80 сот. за 3 обіді. По довершеному убійствє забрав Бекерський з мешканя Войтунів 10 корон, які муж перед відїздом лишив для жінки.

Сеї злочин так обурив людей, що Бекерського мало ще не зліччували на улиці. Поліція находила що-раз то якісь нові позначки проти него, пр. срібний перстенець на руці, власність Войтуна, закровавлену хустину і т. и., але Бекерський зручно викручував ся і подавав різні особи, від яких дані річи мали походити. Однак поліція обвозила єго по усіодам та пересвідчувала, що всі єго зізнаня є викрутками. При одній такїй конфронтації хтось пізнав Бекерського і голосно крикнув єго назвиско. В мить зібрала ся товна людей і кинула ся на повозку, в якій сидів Бекерський, і хотіла єго звідтам витягнути. До сего не допустила поліція, і Бекерський дістав лишень кілька пєстуків. — Судові лікарі др. Хомин і др. Обтулович перевели вчєра секцію тіла обох убитих жєнщин. Смерть наступила від ударів якимсь тяжким знярядом, а крім сего убійник зранив ще обі жєнщини якимсь малім острым знярядом, мабуть ножи-

ком. — Похорони обох жертв зьвірства Бекерського відбудуть ся в неділю о 3. год. полудни з трупарні головного львівського шпиталя.

— Рільничий страйк в Мільничині. З Ольхівця доносять, що посесор Гафнер зробив був угоду з селянами на таких условинах: дорослому робітнику, мущині, в літній порі по 50 кр., жєнщині по 40 кр., хлопцям і дівчатам по 30 кр., а чия робота навіть 30 кр. денно не варта, того не буде приймати ся. В наслідок сего люди вийшли на роботу, але по 4 днєх Гафнер угоди не додержав і платив так, як передше. Тому ольховецькі селяне гроші звернули і страйкують дальше.

Княгиня Тереса Сапїжина підвищила рільним робітникам в своїй посілости, Більче золоте, платню о 25%, хотяй там страйку зовсім не було. Се приневолить мабуть і иньших в околиці до підвищеня денної платні.

— Відгомін ревизії в монастирі в Кєнтах. В окружнім суді в Задовичах відбула ся онодї розправа в справі п. Франца Заячка, бурмістра в Кєнт, котрий разом з Аратеном переводив ревизію в монастир, шукаючи за єго донькою, і в другій ще справі, іменно що п. Заячик спроневірив 10 1/2 сотнарів угля з міскої школи, за що засудив єго повітовий суд в Кєнтах на 10 днів «Іванової хати». Від сего засуду відкликав ся п. Заячик до окружного суду, а сеї по переведеній розправі зніс засуд першої інстанції, яко неважний і безпідставний.

— Герш Кляйнер зі Скалата був жидком спосібним до ведєня всяких чесних і нечесних підприємств. Однак чесні підприємства нічо єго не обходили, бо не поплачували. Зї та до ведєня нечесних мав велику охоту, але не мав щастя. Онодї увязнила єго жандармерія аж в Забіріві, коли наміряв «перепачкувати» до Америки двох парубків, що мали ставити ся до війська. Один називав ся Дмитро Доктура, а другий Карло Кривицкий, оба родом з Балахівки. Кляйнер зобов'язав ся їх завезти до Відня, не переїздячи через Краків, де комісар Костшевский добре пильнує молодих емігрантів. Та нещастє хотіло, що на стації Забірів спостеріг їх жандарм і увязнив всіх трох. Найбільше потерпів на тім Кляйнер, бо замість одержати грубу заплату дістав ся до вязниці.

— Хто мудрий?

Хто мудрий? Чи той, що то бачив богато? Не він! — телєскопи найбільше видають. Хтож мудрий? Чи той, що то слуха' завзято? Стовши телєграфу терпцю досить мають. Хтож мудрий? Чи той, що богато читає? Таж праса друкарєска друкує всі книги. Хтож мудрий? Чи той, хто сам много знає? В бібліотеках криють се пороку криги. А хтож тепєр мудрий? Хто живнє і науки На поступу духовий завдає собі муки Звернути. Тут розуму людєского почин: Ідеал почав ся — кінчить ся тут злочин.

Л. Л.

— Злодій в офіцирськїм уніформі. На двірці західної залїзниці у Відні арештовано надпоручника красєвої оборони на жаданє двох обкраденних пасажирів. Пан надпоручник лежав собі на подушках другої класи зовсім безжурно, але пасажири не могли собі інакше витолкувати, що одному згинув золотий годинник і шпилька з брилєнтом від краватки, а другому спизорик і моншонка зі стокількадесять коронами, як лише тим, що офіцир мусїв украсти. При арештованю надпоручник обурив ся дуже і зажадав, щоби сейчас на инспекції переведено на нїм тілесну ревизію. І справді нігде не найдено при нїм скрадених річий мїмо найдокладнійшого обмацуваня. Нарешті попрошено надпоручника скинути рукавички, які він задержав на руках. «Щє і се, — відворкнув молодець — «Blödsinn!» Але коли скинув рукавиці, вилетіли з них і годинник і шпилька і гроші. Крадіж викрила ся, а в протоколї зізнав злодій, що називає ся Едвард Штраєсер, літ 29, неактивний надпоручник красєвої оборони, з заводу спедитор в Ієсбруку. Чи справді він є сим, за кого подав себе, викаже дальше слїдство.

— Дїло божевільного. В Кастиончельо в провінції Арєццо в Італії допустив ся посесор Менчі в приступі божевільности страшного злочину. Здаєсь, що він зійшов нагло з розуму, бо вставши позавчєра в нощі розбив в страшний спосіб голову своєї жінки і з дїтьом з першого подружя; відтак убив двох свояків повїдрізувавши їм голови, а наконєць всі трупи повкидав до криниці. Опієля пішов до стайні, зарізав три корови, підпалив всі будинки, а узброївши ся ще в ружницю, постріляв всіх тих, що хотіли огонь гасити. Так забив він двох сусідів, кількох покалічив, а одному вибрав очи. По тім всім дєсь був утік і пропав, аж на другий дєнь найдено єго сплячого на кладовищи.

— Жиди в Росії. Росийський сенат правительственный розглядав кєвстиву постійного місця побуту жидів в Росії і рішив усунути надужити, яких жиди під тим зглядом допускали ся. Понеже жидам, що через десятиє літ платили так звану гільду, признавано доси право поселяти ся поза лінією жидєвских осель, то богатші жиди за ціну 6 до 10 тисяч рублів одержували

право побуту і ведєня торгівлі на цілїм просторі російської імперії, мїмо правної заборони. Сенат в порозуміню з міністерством справєдливости рішив, що жиди за оплатою 10.000 рублів будуть мали право поселяти ся поза окружком своєї приналежности, але виключно лишень там, де доси оплачували своє свідочецтво гільдинє і лишень так довго, поки триває викуп сего свідочецтва. Се розпорядженє покладе конєць жидєвским надужитям, котрих они допускали ся незаконно і оперували в цілій Росії з повною свободою.

— Стара церква з дерева в Олєши, товмачкого пов., згоріла до тла в нощі з 6. на 7. с. м. Майже всі цінніші річи винєсено з церкви і уратовано. Доси ще не звїсно, яка була причина пожежи, але викаже се мабуть ведєне судовє слїдство.

— Страшну кару, видумано в середній Африці на злодійв. Засудженого закопують по шию до землі, а около него привязують на шнурках шість зголоднілих щурів. Щурі кидають ся на голову і відгризають тіло кусєнь за кусником. Нещасний боронить ся в той спосіб, що старає ся зловити устами щура і перегризти шнур, або дупить їх бородою. Коли всіх шість щурів убіє — одержує свободу.

— Англія — ширить культуру! Як Англія ширить культуру, виказує слїдуюча статистика: Від коли панує королева Вікторія, умерло в Ірландії 1,225.000 людей з голоду, прогнано з краю 4,186.000 осіб, а 3,668.000 особам суди забрали майно. В Індиях гине з голоду нарід — без числа. Англія ширить голод і недолю!

— Дрібні вїсти. В Лисєтичах, стрийського повіта, місцевий парох запечатав церкву пострєну в 1848 році. Причєна замкнєня церкви доси незвісна. — Ув'язнений в Кракові євїтовий обманєць Конст. Томашевский мав зложенних в однім краківськїм банку 12.000 рублів. Томашевського і єго жінку віддано вже до вязниці. — Всіх людей на земськїй кулі є 1500 мільонів. Цілковито одті ходять 500 мільонів, 700 мільонів носить лише часті одїжи, а зовсім наго живє ще 250 мільонів людей. В такім самім відношеню живють люди: в домах, в колибах та печєрах, або зовсім під голим небом. — Мієка рача Львова ухвалила на десятилітє 1901 до 1910 задержати status quo в числі шинків с. в. 374, а концєсий на випинк горівки по цукорнях, готєлях і т. д. в числі 60. — Львівська, нотаріальна палата оголошує конкурє на посаду нотаря в Надвірній з рєчєнцем до 10. червня. — Громада Яричів новий розписує конкурє на посаду мієского лікаря з платнєю 600 кор. з рєчєнцем до 10. червня.

Телєграми.

Відєнь, 19. мая. Вчєра вечером відбула ся 3-годинна конференция парламентарної комісії правиці, в якій взяли уділ всі стороництва, не виключаючи радикалів чєских. Предметом нарад була чєска обструкция, яку ганили всі стороництва, а боронили Чєхи. Рїшенє жадних не ухвалєно.

Будапєшт, 19. мая. Цїсар вїхав до Гєдєля, звідки верне до Будапєшту в понєдїлок.

Петєрсбург, 19. мая. «Новє Врємя» доносить з Єривану, що перєский шах прибудє туди днє 22. с. м.

Новий Йорк, 19. мая. New York Herald доносить, що вигляди на прийатє боєрєскої мїсії у президента Мєк Кінлєя зменьшили ся, бо члєни мїсії промовляли на публичних зборах до народа без уважнєня правительствє.

Льондон, 19. мая. Бюро Райтєра доносить з Кронштаду: Боєри висадили у воздух мїєт над рікою Рєнєстер. З найліпшого жєрєла доносять, що в Прєторії творять ся партия мира.

Льондон, 19. мая. Маршалок Робєртє доносить з Кронштаду, що генєрал Мєтуєн заняв Гоштад без опору. Генєрالی Дупрєц і Давієль піддали ся. Кавалєрия заняла після незначного опору мієто Ліндлєй. Президента Штайна не було там. Він утік з урядниками ще в неділю.

Льондон, 19. мая. Бюро Райтєра доносить з Прєторії, що облога Мафєкінгу знєсєна, а полуднєва, англїйска колумна, що посиішила на відсїч Мафєкінгови, заняла мієто. З Прєторії доносять урядово, що союзні Боєри відступили від облоги Мафєкінгу.

Помимо що вовна і розгар подорожжі о 30% — продає, поки старчить, ковдри і матраци по давних низьких цінах лише спеціальва робітня і магазини постели

Малий фейлетон.

О. ФРАНЦ МЕШКО.

ДРАМА НА СЕЛІ.

з словінського переклад
ІЛЬКО КУЗІВ.

(Далі).

Старий пішов до ліса і вернув пізно в ночі. Змерз і перестудив ся.

В ночі не міг спати. Нарікав перед жінкою, що його болить і коле в груді.

* * *

Минуло два дни.

Подуло осіннім холодом по горбах. На небі збирали ся темно-сиві хмари і сунули ся на полудне.

Селяне кінчили послідні роботи в поли.

Хмара що лише повіз через горбок фіру кукурузи до дому.

Станув за хатою. Зняв ярмо з волів і пустих на мураву пасти ся.

Іван скидав з воза кукурузу і ставив тісно сніп коло снопа попід деревляні стіни хліва... Робив мовчки, тихо, нерадо. Батька Михайла трясла пропасниця. Сів на смерекові дошки, що лежали одна на другій під хатою на приспі. Сухе лице підпер руками. Сумно і понуро глядів гень на долину, і дальше, де в фантастичних красках і чудових постатях тиснули ся і блукали білі облаки.

По хвили застогнав тихо, глухо, храпливо,

вхопив ся за боки — почало гірше і гірше колоти.

На порозі показала ся стара Катря, що несла сівник.

— Михайле, чи таки не лучше? — питала засумована мужа.

— Ой, де там лучше, де там буде лучше! Той дїтвак, то тверде насїне, той мене зажене до гробу.

— А казала я тобі, — не сердь ся!

— Як не сердити ся, коли уже тепер зачинає пускати марно тяжко запрацьований грїш. Та видиш, що не і не. — Я тільки гарював, тільки трудив ся, щоби йому щось полишити! А нині...!

— Та ще і по лісі лазив-есь, з вечера... по ночи! Прохолоди шукав-есь!

— Ой... той ледащо... він же мене до гробу.

— Положи ся до ліжка.

— Як лягати? Робота! То усьо на мене чекає!

— Самі вже зробимо.

— О! ви самі! Всьо би розлетїло ся!

— Чекай-но, Михайле, я ти зварю лопух і дивну мятку; випеш таку горячу гербату — то випотїши ся добре. В білку яйця упечу цвіт бабських душочок і ясенєць — всьо маю в скрини. То помагає!

— О, вже бігла бись і варила: Та оно перейде, як Бог позволить! А як нї, то і то буде добре і справедливе. — Поможи там тому, що за хлівом — борше скине з воза. Ще буде на два рази. Мусимо нині сховати під стрїху... Збирає ся на дощ.

Справдї старий привіз ще два вози до дому. Вечером ляг без вечери. На другий день не міг встати. Захорував тяжко.

* * *

Прийшла недїля.

Старому ставало гірше з кождим днем, від коли положив ся. Тяжку хоробу видно було не лише на худім лиці, але і на цілїм тілі. Гадки мішали ся, ледви говорив.

Пополудни зібрала ся родина в хаті. Стара Марунька сидїла на широкій лаві біля печи. Сухими пальцями перебирала грубі, деревляні ягоди старих чоток.

Мати Катря сидїла на стільци коло ліжка і відповідала хорому. Нині було ще гірше. Хотя вговорювала і успокоювала старого, то старець не міг і не хотїв цілий час мовчати.

Іван сидїв під вікном. Опер ся на руку. Задуманий глядїв невесело крізь вікно гень там край ліса, де стояла хатина старої Романихи. Батько хорий — а його думки летїли до тої хатини. Там бо розвивала ся буйна цвїтка, найкраща в селі. Там було його щастє, його добро, за нею тужило його серце, до неї... до неї...

Він звернув свої блудні очи там, де його любка... На саму гадку, на сам гіркий спомин — корчилося в нїм серце.

В хаті панувала хвилину тишина. Думки кожного потонули глибоко в непевне вищованє.

Хорого то непокоїло, гнївало.

(Далі буде).

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришенє зарєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
порукає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
рурки дренаві різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критєм.

Цїнники і прїбки висилає даром

Упрашає о численні замовленя

13—20

Заряд.

Товариство взаїмного кредиту „ДНѢСТЕРЪ“

стваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

удїляє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященники, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителїв предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через „ДнѢстеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадає Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський виносить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „ДнѢстрѣ“.

Інформації удїляє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „ДнѢстеръ“.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовенству і вєім вірним Впрєосв. Митроп. і Прєосв. Еп. Ординариатам вєіх трєх єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскї знаряди, збіжє в зерні і соломї, єіно в стогах і будинках протів шнїд огневих.

Стан фондів гваранційних з днєм 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	—	
„ спеціальна	1.684	80	
Фонд основний	72.000	—	
„ емеритальний	18.166	60	

Тарифи „ДнѢстра“ дуже умірковані, услїва обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року виносили виплаченї шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси „ДнѢстра“ приймає Банк красєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через „ДнѢстеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнїйші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язичї.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрєстностях де нема близько агентів „ДнѢстра“, приймає ся. „ДнѢстеръ“ виплатив агентам по кєнець 1899 р. провїзїї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

Інформації і посередництво до заключеня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТВЕВИХ в найкористнїйших комбінаціях.

Позички для членів Тов. взаїмн. обезпеч. і взаїмн. „ДнѢстеръ“ на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

Важне для вєіх!
На-
правляє **КАЛЬОШІ** найгірше
знищенї
як також мужєску, дамску і дїточу обуву.
виконує

Чоботи для духовенства по як найприступнїйших цїнах.

З провінцій вистанє старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.